

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев2 4057/2024
23.07.2025. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија: др Илије Зиндовића, председника већа, Марије Терзић и Драгане Миросављевић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., чији је пуномоћник Јасмина Михајловић, адвокат из ..., против туженог „Ковачког центра“ доо Ваљево, ради утврђења радног односа, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 395/24 од 19.09.2024. године, у седници одржаној 23.07.2025. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 395/24 од 19.09.2024. године и пресуда Основног суда у Ваљеву П1 137/23 од 08.11.2023. године и предмет враћа првостепеном суду на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Ваљеву П1 137/23 од 08.11.2023. године, ставом првим изреке, усвојен је тужбени захтев тужиоца, поништено решење туженог број 02/21-637 од 26.02.2021. године и утврђено да је тужилац засновао радни однос на неодређено време код туженог почев од 01.03.2021. године, што је тужени дужан признати. Ставом другим изреке, обавезан је тужени да тужиоца врати на посао ..., у року од осам дана од дана пријема преписа пресуде под претњом принудног извршења. Ставом трећим изреке, обавезан је тужени да тужиоцу накнади трошкове поступка од 129.375,00 динара са затезном каматом од дана извршности пресуде до коначне исплате.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 395/24 од 19.09.2024. године, ставом првим изреке, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена пресуда Основног суда у Ваљеву П1 137/23 од 08.11.2023. године. Ставом другим изреке, одбијен је као неоснован захтев туженог за накнаду трошкова насталих у поступку по жалби.

Против правноснажне пресуде донте у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију, због погрешне примене материјалног права.

Врховни суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. ЗПП („Сл. гласник РС“, бр.72/11...10/23), и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужилац је засновао радни однос код тужене на основу уговора о раду број 1-1412/17 од 03.07.2017. године, за обављање послова „радника ...“ на одређено време и то почев од 03.07.2017. године до 31.08.2017.

године, затим по уговору о раду на одређено време од 01.09.2017. године до 31.12.2017. године и по анексу последњег уговора закљученог дана 09.10.2017. године када је премештен на послове „радника ...“. Почев од 01.01.2018. године, тужилац је закључио сукцесивно уговор о раду на одређено време, да би Анексом број 30 од 30.03.2018. године био враћен на послове радника Анексом од 31.05.2018. године, враћен је на послове „помоћни послови ...“. На истим пословима је остао током 2019. године, када је закључивао уговор о раду на одређено време. Почев од Уговора о раду број 1 – 1824/19 од 01.07.2019. године, као основ рада на одређено време тужени наводи потребу реализације пројекта по Уговору Пов 3/2019 од 15.04.2019. године. Потом почев од Уговора о раду број 1-3522/19 од 31.12.2019. године, као основ рада на одређено време поново је наведена потреба реализације пројекта по уговору Пов 24/2019 од 16.12.2019. године, почев од Уговора о раду број 02/20-266 од 29.05.2020. године, као основ рада на одређено време наведена је потреба реализације пројекта по уговору Пов 4/20 од 20.05.2020. године, а почев од уговора о раду број 02/20-5087 од 31.12.2020. године, као основ рада на одређено време наведена је потреба реализације пројекта по уговору Пов 20/2020 од 25.12.2020. године, на радном месту На том радном месту је тужилац остао до престанка радног односа. Уговори у којима је као основ закључења истих наведена потреба реализација одређеног пројекта су закључени тако да је одређен датум до када траје радни однос, али тако да радни однос траје један или два месеца по сваком уговору, уз додатно одређивање „односно најдуже до завршетка пројекта“, које је стајало у сваком уговору иза датума који представља датум до када траје радни однос. По истеку последњег уговора о раду, тужени је решењем од 26.02.2021. године тужиоцу отказао уговор о раду због истека времена на који је исти закључен.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су применом одредби члана 37. став 1. став 2. и став 4. тачка 2. Закона о раду утврдили да је тужбени захтев тужиоца основан. Ово из разлога што се из приложених уговора о раду на којима се помиње потреба реализације пројекта утврђује да ни једном није наведено време трајања пројекта, већ само да радни однос траје до одређеног датума али никада дуже од два месеца од дана почетка рада, уз констатацију да такав радни однос може трајати најдуже до завршетка пројекта. Овакво поступање је супротно законској одредби јер није предвиђено до када траје пројекат и није одређено трајање таквог радног односа да ли у периоду од месец дана или два месеца што је карактеристично за рад на одређено време. Почев од Уговора о раду од 31.12.2020. године, као основ рада на одређено време наведена је потреба реализације пројекта по уговору Пов 20/20 од 25.12.2020. године на радном месту Тужилац је радио дуже од 24 месеца непрекидно на пословима помоћни послови ..., и то почев од 31.01.2018. године до 31.08.2020. године чиме су испуњени услови за преображај радног односа на основу члана 37. став 2. Закона о раду.

По оцени Врховног касационог суда, становиште нижестепених судова није правилно, што је имало за последицу непотпуно утврђено чињенично стање.

По члану 197. Закона о раду („Службени гласник РС“, број 24/05... 75/14), послодавац може за обављање послова који су по својој природи такви да не трају дуже од 120 радних дана у календарској години да закључи уговор о обављању привремених и повремених послова са незапосленим лицем, запосленим који ради непуно радно време - до пуног радног времена и корисником старосне пензије (став 1). Уговор из става 1. овог члана закључује се у писаном облику (став 2).

Одредбом члана 37. Закона о раду, прописано је да уговор о раду може да се закључи на одређено време, за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног

посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1), послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2), ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама овог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање пет радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6).

Тужени је јавно предузеће које по члану 2. став 1. тачка 5. Закона о буџетском систему („Службени гласник РС”, број 54/09... 62/13 и 63/13 - исправка), спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њега примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014... 149/2020), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2016. године („Службени гласник РС“ број 103/2015), затим до 31. децембра 2017. године („Службени гласник РС“ број 99/16), до 31. децембра 2018. године („Службени гласник РС“ број 113/17), до 31. децембра 2019. године („Службени гласник РС“ број 95/18 и 31/19), односно до 31. децембра 2020. године („Службени гласник РС“ број 72/2019 и 149/2020). Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Имајући у виду наведено, нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиоца применили одредбе Закона о раду, пропуштајући да примене одредбе Закона о буџетском систему с обзиром да је тужени корисник јавних средстава. Код утврђеног да је тужилац на основу више сукцесивно закључених уговора о обављању привремених и повремених послова обављао истоврсне послове у назначеном периоду те да су испуњени услови из члана 37. став 2. Закона о раду.

Врховни суд налази да супротно закључку нижестепених судова, није било услова да се утврди да је тужилац засновао радни однос на неодређено време. Цитиране одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време (што произилази из одредбе члана 105. тог закона). Значи, пре тога није испитивано ни утврђено да ли је тужени затражио и добио одобрење надлежног органа Владе за пријем у радни однос лица на том радном месту.

Сходно изнетом произлази да су нижестепени судови пошли само од погрешне примене материјалног права (члан 37. ЗПП), што је за последицу имало негативно утврђено чињенично стање, а тиме доношење погрешне одлуке. У поновном поступку првостепени суд ће имати у виду примедбе Врховног суда, по истима поступити, утврдиће да ли је тужени подносио захтев и добио одобрење надлежног тела Владе за попуњавање тог радног места и након правилног и потпуног утврђења чињеничног стања донеће закониту одлуку.

Из наведених разлога, на основу члана 416. став 2. ЗПП Врховни суд је одлучио као у ставу првом изреке.

**Председник већа – судија
Др Илија Зиндовић, с.р.**

За тачност отправака
Заменик управитља писарнице
Миланка Ранковић